

Yksityiskohtaiset kommentit FCI:n sääntöihin

General Conditions

1 Introduction

Johdannossa kuvaillaan kokeen yleisiä vaatimuksia ja määritellään lyhenteet.

Kollegio ei hyväksy kohdassa 1.5 c) vaatimusta tapumustestin (NHAT) suorittamisesta ennen esikokeeseen osallistumista (HWT).

Taipumustestin on tarkoitus testata koiran luontaisia perittyjä ominaisuuksia ei koiran hallittavuutta ja valmiutta koeluokkiin. Esikoe mittaa koiran valmiutta varsinaisiin koeluokkiin eikä ole perusteltua vaatia taipumustestin suorittamista ennen esikoetta. Kollegion käsityksen mukaan muissakaan koemuodoissa ei vaadita taipumuskoetta vastaavaa koetta ennen esikokeeseen verrattavissa olevaa koetta.

Kollegio pitää hyvänä kohdassa 1.2 esitettyjä koemuodon tarkoituksia ja tavoitteita ja pitää tärkeänä, että säännöt varmistavat näiden toteutumisen.

3 Judges

Kohdassa käsitellään järjestäjän velvollisuuksia tuomarin kutumisessa sekä tuomarin tehtäviä.

Kollegio katsoo, että olisi tärkeää erotella kokeen järjestämiseen liittyvät asiat ja tuomarityöskentelyyn liittyvät asiat. Tuomarityöskentelyyn liittyvät asiat tulisi erottaa yleisistä säännöistä tuomariohjeistukseen.

Kohdassa 3.3 tulisi täsmentää, että tuomarin tulee kulkea osallistujien mukana rataa tutustumisessa, jotta hän voi asianmukaisella tavalla esitellä radan. Tämä vaatimus on nykyisissä säännöissä.

Kohdassa 3.6 tulisi täsmentää tuomarin oikeutta keskeyttää koe ja tuomarin tulisi antaa tällöin osallistujalle perustelu keskeytyksestä. Nykyinen muotoilu antaa tuomarille oikeuden keskeyttää suoritus mielivaltaisesti ilman perustelua, mikä asettaisi osallistujat eriarvoiseen asemaan.

Kohdassa 3.7 tulisi vaatia arvostelulomakkeeseen täytettäväksi myös kokeessa käytetty laumakoko. Laumakoon merkitseminen parantaisi kokeiden vertailukelpoisuutta.

4 Field and equipment

Kohdassa kuvataan kokeessa käytettävää peltoa tai muuta ympäristöä sekä kokeessa mahdollisesti käytettäviä välineitä ja esteitä.

Kollegio katsoo, että koeympäristön ja koesuorituksen tulisi vastata mahdollisimman hyvin toimimista oikeissa paimennustöissä.

Kollegio vastustaa kohdassa 4.2 esitettyä kieltoa käyttää koealuetta koetta edeltävänä iltana. Kokeen tulisi vastata mahdollisimman hyvin todellisia olosuhteita eikä koealueesta

tule tehdä kliinistä. Tämä kieltö voisi myös vähentää lammastilojen määrää koekäytössä, sillä esimerkiksi lampaiden siirto laitumelta sisätiloihin tai laitumelta toiselle voisi estyä.

Kohdassa 4.4 on määrätty, että käytettävän ottoaitauksen pitää estää koiran sisäänpääsyn sekä eläinten ulospääsyn. Kollegio katsoo, että turvallisuussyistä on erittäin tärkeää, että koiralla on mahdollisuus päästä aitauksesta ulos. Mikäli säännöt estävät koiran sisäänpääsyn, ei se voisi vaaratilanteessa myöskään päästä ulos. Kohta on siten ristiriidassa kohdan 4.3 kanssa, jonka mukaan aitauksen on oltava turvallinen koiralle, lampaille ja ohjaajalle.

Kohdan 4.6 nojalla koepaikan kasvillisuus ei saisi estää koiran näkökenttää. Kollegio katsoo, että tärkeämpää olisi, ettei kasvillisuus estä tuomarin mahdollisuutta arvostella koiran toimintaa. Koemuodon tulisi mitata koiran todellisia työominaisuuksia, jolloin koiran tulisi löytää keinot erilaisessa kasvillisuudessa.

5 Sheep

Kohdassa käsitellään joitakin yleisiä vaatimuksia kokeissa käytettävistä lampaista.

Kollegio katsoo, että kohdassa tulisi olla yleiset ohjeet, jotka koskevat kaikkia kokeita ja testejä. Koe- ja testikohtaiset ohjeet tulisi kirjoittaa kyseisen kokeen tai testin sääntöihin. Kohdassa tai koe- ja testikohtaisissa ohjeissa tulisi eläinsuojellullisista syistä määrittää, kuinka monta kertaa yksi lammas voi olla koeryhmässä.

Kohdassa 5.2 vaaditaan lauman vaihtoa jokaisen kokeen tai testin jälkeen. Tämä on ristiriidassa taipumustestin kanssa, jossa lauma voidaan vaihtaa 3-4 koiran jälkeen tai useammin tarvittaessa. Kohta tulee siirtää koe- ja testiohjeisiin tai tähän kohtaan tulisi lisätä tarkemmat määräykset myös taipumustestin osalta.

Kohtaan 5.4 tulisi täsmentää, että uuhella ei saa olla vieroittamattomia karitsoita odottamassa, karitsoita ei saisi käyttää koeryhmissä eikä laskea mukaan ryhmäkokoon. Lisäksi tulisi määritellä tarkasti, että koeryhmässä käytettävien lampaiden tulee olla aikuisia. Esimerkiksi niiden tulisi olla iältään tukikelpoisia riippumatta siitä, saako lammastila tukia vai ei.

6 Participants

Kohdassa käsitellään kokeisiin ilmoittautumista sekä vaatimuksia ohjaajille.

Kohtaan 6.1 tulisi lisätä, että myös koiran ohjaaja tai haltija voisi ilmoittaa koiran kokeeseen. Kohdassa tulisi myös selventää, tuleeko koiran omistajan tai ohjaajan olla FCI-maan kansalainen vai FCI-maan kennelorganisaation, esimerkiksi Suomen Kennelliiton, jäsen.

Kohdassa 6.8 tulisi selventää, että tuomarin tulisi kävellä rata läpi yhdessä osallistujien kanssa.

Kohdan 6.9 e) voisi olla turvallisuusriski eikä siten tulisi vaatia, että ohjaajalla tulee koesuorituksen aikana olla mukana koiran panta ja hihna. Koeluokissa ohjaajan tulisi joutua käsittelemään lampaita ja mukana kulkeva hihna ja panta voisivat aiheuttaa vaaratilanteen ohjaajalle tai lampaille, jos ne tarttuisivat kiinni.

7 Dogs

Kohdassa käsitellään kokeisiin osallistuvia koira.

Kollegio katsoo, että kansallisissa säännöissä tulisi sallia myös FIX-rekisteriin kuuluvat, kuten nykyisinkin.

Kohdassa 7.5 tulisi sallia silmien eteen tulevien karvojen kiinnittäminen pois silmiltä hiuslenkillä tai vastaavalla.

Kohdan 7.8 nojalla australian kelpiet on siirretty kyseisen koemuodon alle. Kansallisissa säännöissä tulee määritellä selkeästi, missä koemuodossa kelpiellä on kansallisesti osallistumisoikeus vai koskeeko siirto vain FCI:n kansainvälisiä kokeita.

Kohdasta puuttuu doping-sääntöjen käsittely.

8 Evaluation

Kohdassa käsitellään koesuorituksen uusintaa ja keskeytystä sekä kurinpitotoimia.

Kollegio katsoo, että kohdan otsikko ei vastaa asiasisältöä. Kohdassa ei käsitellä arvostelua ollenkaan.

Osa kohdan sisällöstä kuuluisi tuomareiden arvosteluohjeisiin, osa osallistujan ja järjestäjän velvollisuuksiin ja oikeuksiin. Lisäksi tulisi kiinnittää huomioita, että tuomareille ei jää mielivaltaiset oikeudet esimerkiksi keskeyttää suoritusta.

9 Procedure system

Kohdassa käsitellään arvosanoja ja luokkanousuja.

Kollegio katsoo, että koemuodon ei tulisi korostaa suorituksissa kilpailullisuutta yksilöllisen työtaitojen ja käyttöominaisuuksien testauksen kustannuksella.

Kohdan 9.1 mukaan taipumustestissä ja esikokeessa ei ole sijoituksia tai voittajaa. Kuitenkin taipumustestiin on lisätty laatuarvostelu, joka on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

Kohdan 9.2 nojalla koeluokissa kolmen parhaan sijoitukset eivät voisi olla jaettuina. Kollegio katsoo, että tämä korostaa kokeen kilpailunomaisuutta, mikä ei ole kannatettavaa. Koska kyseessä on koemuoto, tulisi saman pistemäärän suoritukset mahdollistaa myös jaetut sijat.

Kohdassa 9.4 esitetään, että luokkanousu viimeistään viiden EH:n tai ERI:n jälkeen olisi pakollinen. Kollegio katsoo, että luokkanousu tulisi tapahtua vain ERI-tuloksilla ja näitä olisi riittävä määrä kolme.

Paimennustaipumustesti (FCI NHAT)

1. Introduction

Johdannossa kuvataan taipumustestin tarkoitus ja testattavat ominaisuudet.

Paimennustaipumustestin on tarkoitus testata koiran luonnollisia perinnöllisiä paimennustaipumuksia ilman merkittävää kokemusta paimennuksesta ja merkittäviä muita opetettuja käyttäytymismalleja ominaisuuksia.

Kollegio pitää johdannossa kuvattuja asioita hyvinä mutta huomauttaa, että FCI:n säännöt ovat ristiriidassa testin tarkoituksen kanssa.

2. General Conditions

FCI:n säännöistä on poistettu yläikäraja testiin osallistuvilta koirilta.

Kollegio katsoo, että kansallisesti tulisi säilyttää edelleen nykyinen 24 kuukauden yläraja testiin osallistumiselle. Nykyistä sääntökohtaa ei tulisi muuttaa.

Ikärajan poisto on ristiriidassa taipumuskokeen tavoitteiden kanssa. Taipumustestin on tarkoitus testata koiran luonnollisia paimennustaipumuksia ilman merkittävää kokemusta paimennuksesta ja koulutettuja käyttäytymismalleja. Mitä vanhempana koira osallistuu testiin, sitä enemmän se osoittaa opetettuja käytösmalleja, jolloin on vaikeaa enää erottaa koiran käyttäytymisestä, mikä on synnynnäistä ja mikä koulutettua. Tällaiset opitut toimintamallit peittävät koiran luontaiset paimennusominaisuudet ja testitulokset voisi olla harhaanjohtava, todennäköisesti tulos olisi todellista huonompi.

Opetettujen toimintamallien testaaminen ei tuota toivottua tietoa koirien käyttöominaisuuksista ja niiden perinnöllisyydestä. Niiden testaaminen ei palvele jalostuksellisesti rotuja, eikä siten täyttäisi FCI:n tavoitetta sääntöjen hyödyntämisestä paimentavien rotujen jalostustyökäluna.

Kollegio pitää myös merkittävänä riskinä, että taipumuskokeeseen aletaan harjoitella, jolloin testiin tulee jo paimennustyötä tehneitä koiria, joiden paimennustaipumuksen testaaminen ei olisi mielekästä eikä antaisi oikeaa kuvaa koiran luonnollisesta taipumuksesta.

Ikärajan poistaminen on myös selkeä turvallisuusriski niin tuomareille kuin paimennettaville eläimille. Suurikokoisten ja puolustushalultaan voimakkaiden paimenkoirarotujen testaaminen aikuisilla yksilöillä on haastavaa, johtuen yksilöiden erilaisista taustoista, kokemuksista ja koulutuksesta.

FCI:n säännöissä sallitaan kaulapanta. Lisäksi luetellaan kiellettyjä varusteita.

FCI:n säännöissä tulisi todeta yksiselitteisesti, että ainoastaan kuristamaton kaulapanta on sallittu.

FCI:n sääntöjen kohdan kolmas kappale koskee koirien tottelevaisuuskoulutusta.

Kollegio katsoo, että kappale tulisi poistaa. Taipumustesti tulisi suorittaa mahdollisimman nuorilla koirilla eikä niiltä tule vaatia tottelevaisuuskoulutusta. Kohdassa on mainittu erikseen luoksetulo ja pysäytys, joiden ei vielä tarvitse kuulua taipumustesti-ikäisen koiran osaamiseen.

3. Organization

Kohdassa käsitellään järjestäjää, arvosteluohjeita, laumakokoa sekä testialuetta.

Kollegio katsoo, että kohtaa tulisi selkeyttää. Kohdan alle on harhaanjohtavasti sisällytetty asioita, jotka tulisi jakaa erillisten otsikoiden alle. Esimerkiksi Arvostelua ja tuomarityöskentelyä tulisi käsitellä tuomariohjeissa. Lampaisiin liittyvät asiat tulisi olla omana kokonaisuutena tai yleisissä säännöissä.

FCI:n säännöissä sallitaan testi suoritettavaksi lampailla tai naudoilla.

Kollegio vastustaa testin suorittamista naudoilla.

Perinteisen paimennuksen tuomareita ei ole koulutettu arvostelemaan testiä naudoilla. Nauta on hyvin erilainen eläin kuin lammas. Ne käyttäytyvät erilailla ja harrastaville, kokemattomille ohjaajille, koirille ja tuomareille testitilanne olisi äärettömän vaarallinen ja onnettomuusriski todellinen.

Lisäksi on huomioitava, että Suomessa ei ole riittävästi nautatiloja, joiden eläimet olisi koirattu sääntöjen vaatimalla tavalla.

FCI:n säännöissä ainoastaan tuomari voi tarkastaa koiran tunnistusmerkinnän.

Kollegio katsoo, että taipumustestissä tulisi olla mahdollista tarkastaa mikrosiru myös koetoimitsijan tai hänen apulaisensa toimesta. Nykyistä sääntökohtaa ei tulisi muuttaa.

Ei ole mitään syytä rajoittaa tunnistusmerkinnän tarkastamisoikeutta vain tuomarille. Koetilanteen sujuvuuden kannalta yleensä toimivampi tapa on, että koetoimitsija tai hänen apulaisensa tarkastaa koiran tunnistusmerkinnän.

FCI:n säännöissä paimennustaipumustestissä sallitaan pyöröhäkki, jonka halkaisija on 8-16 m. Pyöröhäkin on pidettävä eläimet sisällä ja estettävä koiran pääsemästä häkkiin.

Kollegio katsoo, että pyöröhäkin halkaisija tulisi säilyttää vähintään 25 metrisenä. Nykyistä sääntökohtaa ei tulisi muuttaa.

Pyöröhäkin on oltava riittävän suuri, jotta pakoetäisyys sekä paimennettavien eläimien ja koiran luonteva ja eettinen vuorovaikutus voisi toteutua. Liian pienessä tilassa koiralla ei ole mahdollisuutta tarjota oikeita toimintoja.

Kollegio huomauttaa, että mikäli koira ei pääse aitojen ali häkkiin, ei se pääse sieltä myöskään pois, jos tilanne sitä vaatisi. Tämä voi olla turvallisuusriski, etenkin jos sallitaan FCI:n sääntöjen vaatimus todella pienestä pyöröhäkistä. Mikäli pyöröhäkki on riittävän iso, koiralle jää tilaa väistää häkin sisällä tarvittaessa.

4. Testing procedure

Testi koostuu sosiaalisuus- (4.1) ja paimennusosioista (4.2).

4.1 1st part: sociability

FCI:n säännöissä koiran sosiaalisuutta ihmisiä ja koiria kohtaan tulee testata vain kytkettynä.

Kollegio katsoo, että koiran sosiaalisuutta tulisi voida testata myös ilman hihnaa. Nykyistä sääntökohtaa ei tulisi muuttaa.

Paimenuksessa on tärkeää, että koira haluaa tehdä ohjaajan kanssa yhteistyötä ja että se on kiinnostunut seuraamaan ohjaajaansa. Tämä ei tarkoita tottelevaisuuskoemaista seuraamista vaan koiran tulisi kulkea ohjaajan mukana ja olla kiinnostunut hänen liikkeistään, vaikka koiralle onkin sallittua esimerkiksi jäädä haistelemaan hetkeksi. Koiran liikkeitä ei tulisi kontrolloida hinnan avulla.

FCI:n säännöissä testataan koiran reagointia kovaan ja äkilliseen ääneen. Laukaus ei ole sallittu.

Kollegio katsoo, että ääniherkkyttä ei tulisi testata keinotekoisilla äänillä vaan järjestää koetilanne siten, että ympäristössä on normaaleja lammastilan ääniä tai äkillisen äänen pitäisi vastata näitä.

FCI:n säännöissä on yksi este.

Kollegio katsoo, että kohtaa tulisi tarkentaa. Taipumustestissä on tarkoitus arvioida myös koiran fyysisiä ominaisuuksia ja yksi este tai ramppi ei ole välttämättä riittävästi. Säännöissä tulisi myös korostaa, että esteen tulisi olla kiinteä, kuten kivikko, puunrunko tai muu vastaava luonnollinen tilalta tai laitumelta löytyvä este. Lisäksi tulisi korostaa, että este ei saa olla liukas, jotta ei synny tarpeetonta turvallisuusriskiä.

4.2 2nd part: Herding dog aptitude

a) Lauman lähestyminen

Lauman lähestyminen sisältää muun muassa pyöröhäkin kiertämisen koira hihnassa sekä lähestymisen häkkiä kohti koira vapaana

Kollegio toteaa, että sääntökohta ei merkittävästi eroa nykyisistä kansallisista arvosteluohjeista mutta tuomarit ovat käytännössä jättäneet pois ainakin kohdan, jossa koira lähestyy pyöröaitausta vapaana eikä sitä enää tulisi vaatia säännöissäkään.

Tuomarin on erittäin vaikea arvioida, ovatko aidan ulkopuolella tapahtuvat reaktiot, esimerkiksi haukkuminen ja liikereaktio, paimennusta vai kiihdyttäväkö koira itseään saalistamaan. Aidan ulkopuolelta laumaan vaikuttava koira ei pääse osoittamaan yhteistyöhalua ohjaajaansa kohtaan, eikä sieltä laumaa paineistamalla pysty syntymään luontevaa kanssakäymistä koiran ja lauman välillä.

c) Interest and initiative

FCI:n säännöissä koiralta vaaditaan, että koira osoittaa kiinnostusta eläimiä kohtaan vähintään kahden minuutin ajan.

Kollegio katsoo, että säännöissä ei tulisi määrittää tarkkaa aikaa, kuinka kauan koiran tulisi olla laumasta kiinnostunut. Säännöissä tulisi korostaa testausta koiran ehdoilla ilman aikamäärettä.

Testissä voi olla hyvinkin nuoria koira eikä pennuilta voi odottaa kahden minuutin keskittymistä laumaan. Usein koirat antavat pieniä eleitä, joilla ne osoittavat olevansa kiinnostuneita, vaikka ne eivät olisikaan jatkuvasti intensiivisiä ja välillä rauhoittelisivat tilannetta.

Toisista koirista ammattitaitoinen tuomari näkee voimakkaan taipumuksen hyvinkin lyhyessä ajassa, jolloin on turhaa vaatia kahden minuutin kiinnostusta ja mahdollisesti antaa erittäin intensiivisen koiran aiheuttaa lampaille ylimääräistä stressiä aikarajan takia. On myös huomioitava, että testissä usein ohjaaja on kokematon ja jos hyvin aloittanut koira ei saa oikea-aikaista kiitosta ohjaajalta aikarajan takia, se saattaa muuttua epävarmaksi ja sille saattaisi jäädä epämiellyttävä olo lajista.

Testin luonteesta johtuen aika oli erittäin vaikea määrittää eikä säännöissä ole otettu kantaa, kuka aikaa mitaa ja täytyykö kiinnostuksen olla yhtäjaksoista vai voiko se koostua useammista lyhyistä pätkistä.

5. Evaluation

FCI:n sääntöjen nojalla taipumustestistä annettaisiin laatuarvosana.

b) The Herding Aptitude

FCI:n sääntöjen mukaan koiralle annettaisiin arvosana paimennustaipumuksesta.

Kollegio katsoo, että arvosanaa ei tulisi antaa testistä. Kohta on myös ristiriidassa yleisten ohjeiden kohdan 9.1 kanssa. Nykyiset säännöt tulisi säilyttää tältä osin.

Testissä koiran ominaisuuksien näkyminen voi olla hyvin päiväkohtaista. Koirat osoittavat testissä erilaisia ominaisuuksia. Kyseessä on kuitenkin kyllä/ei-ominaisuudesta, jonka esille tulemiseen vaikuttavat mm. koiran ikä, aiempi kokemus lampailla, muut opetetut käyttäytymismallit, testiolosuhteet ja tuomarin ammattitaito testata koira. Arvosana ei kerro siis koiran paimennustaipumusten luontaisesta vertailukelpoisuudesta tai paremmuudesta vaan niiden tunnistettavuudesta yksilössä lyhyenä hetkenä, joten arvosanojen käyttö voisi vääristää käsityksiä koiran tosiasiallisesta paimennustaipumuksesta.

Testaus on nuoren koiran elämässä testaushetken käyttäytymiseen perustuva ja niiltä osin ainoastaan suuntaa-antava arvostelu, jonka tarkoituksena on antaa esimerkiksi omistajalle informaatiota tulevaa koulutusta varten. Näin ollen testauksen laatuarvosteluksi muuttaminen vääristäisi suuresti testin luonnetta. Laatuarvostelu voisi myös vääristää esimerkiksi jalostusvalinnoissa luontaisten ominaisuuksien huomioimista, koska laatuarvostelua voitaisiin käyttää taipumusten mittarina.

Esikoe (FCI HWT TS)

Esikokeen tarkoitus on testata koiran hallittavuutta ja koekypsyyttä.

1. Introduction

Johdannossa kuvaillaan esikoetta kokeena sekä hieman sen taustoja

Kollegio katsoo, että johdannossa on virheellistä tietoa rotujen historiasta. Esimerkiksi rajapaimennustyyli ei ole koiran luontainen geneettinen ominaisuus vaan tuotantokulttuurissa syntynyt paimenkoiran käyttötapa.

Kansallisissa säännöissä ei saisi olla tällaisia virheellisiä tietoja, jotka osoittavat sääntöjen kirjoittajan asiantuntemuksen puutetta paimennuksesta ja roduista. Lajin kannalta on erittäin tärkeää, että tuomareilla on oikea käsitys rotujen tyyleistä ja niiden taustoista, jotta he voisivat arvioida koiria ammattitaitoisesti ja reilusti.

3. Specific conditions

Kohdassa kuvataan muun muassa koealue- ja lammasvaatimukset.

3.1 Area and its equipments

Kohdassa kuvataan koealue ja sen varustelu

Kollegio katsoo, että liian tarkat rajoitukset tulisi poistaa ja korostaa sitä, että kokeet järjestetään alueella, joka vastaa mahdollisimman hyvin todellisia olosuhteita lammastilalla työskentelyssä.

Kollegio huomauttaa, että FCI:n säännöissä olevat vähimmäismittat eivät mahdollista kokeen tarkoituksenmukaista suorittamista. Koealueen vähimmäismitta on 50x100 metriä. Kun tästä vähennetään ottoaitauksen viemä tila portteineen, mahdollisuus ottoaitauksen kiertämiseen, laidunnusalueen vaatima tila sekä käännösten vaatima tila, tehtävien väliset etäisyydet jäisivät niin vähäisiksi, että koiran luontaisia ominaisuuksia olisi vaikea mitata ja opitut käskyt sekä ohjaajan ominaisuudet korostuisivat. Kokeessa olisi myös erittäin vaikea mitata koiran kykyä hallita ja kuljettaa laumaa pitkiä matkoja. Lisäksi vähimmäismittat eivät mahdollistaisi kuin laumakoon vähimmäismäärän. Toteutuessaan vähimmäismitoilla ja laumakolla järjestetty koe ei enää vastaisi perinteisen paimennuksen tarkoitusta ja on siten ristiriidassa myös FCI:n sääntöjen johdannon kanssa.

Koesääntöjen ei tulisi mahdollistaa kokeita liian pienissä tiloissa, pienillä laumakoilla, jotta koemäärät lisääntyisivät. Sääntöjen ei tulisi johtaa siihen, että kokeita alettaisiin järjestää tiloilla, joissa ei ole mahdollista luoda koeolosuhteita, jotka mahdollisimman hyvin vastaisivat todellisia työolosuhteita.

3.1.1 Area

Kollegio katsoo, että vähimmäisalue 50x100 on liian pieni eikä vastaa tarkoitusta. Alueella olevia luonnollisia esteitä, kuten puita ja kivikkoja, ei tulisi aidata. Luonnolliset esteet kuuluvat todellisiin työolosuhteisiin.

Kollegio katsoo, että koeympäristön ja koesuorituksen tulisi vastata mahdollisimman hyvin toimimista oikeissa paimennustöissä.

Kollegio vastustaa kohdassa esitettyä kieltoa käyttää koealuetta koetta edeltävänä iltana. Kokeen tulisi vastata mahdollisimman hyvin todellisia olosuhteita eikä koealueesta tule tehdä klinistä. Tämä kieltö voisi myös vähentää lammastilojen määrää koekäytössä, sillä esimerkiksi lampaiden siirto laitumelta sisätiloihin tai laitumelta toiselle voisi estyä.

3.1.5 Markings

Merkintöjen pitäisi olla yksiselitteisiä eikä niiden määrää tulisi erikseen säännellä.

3.1.6 Grazing area

Kohdan sanamuodosta voisi saada käsityksen, että laidunnusalue saisi olla kokonaan aidattu. Tämä ei vastaisi kokeen tarkoitusta, että koiran tulisi vartioida lampaiden pysymistä alueella.

3.2 Number of sheep

Lampaiden vähimmäismäärä on laskettu kymmeneen lampaaseen.

Kollegio ei hyväksy lammasmäärän vähentämistä. Perinteisen paimennuksen tarkoituksena on siirtää ja hallita isoja lammaslauvoja, joten isompi lammasmäärä on suositeltava olla kirjattuna sääntöihin, etenkin kun sitä erikseen suositellaan. Lisäksi on huomioitava, että Suurempi lauma pysyy myös helpommin yhdessä eikä yhdelle lampaalle aiheudu yhtä voimakasta stressiä kuin pienemmässä laumassa.

FCI:n säännöt on kirjoitettu siten, että koeratojen suoritus tukee mahdollisimman pieniä laumakokoja, mikä ei vastaa perinteisen paimennuksen tavoitteita. Sääntöjen ei tulisi myöskään mahdollistaa koemäärän kasvua mahdollistamalla kokeita liian pienissä tiloissa pienillä laumakoilla.

Laumakoon vähimmäismäärä tulisi säilyttää nykyisessä 15 lampaassa.

4. Exercises

4.1. The exercises which include guarding

Kohdassa kuvataan koeradon tehtävät.

Kollegio huomauttaa, että FCI:n säännöissä on esikokeessa vaatimuksia, jotka eivät pitäisi vielä olla pakollisia esikoetasoiselle koiralle.

Lisäksi collegio huomauttaa, että osa-alueiden kohdalla on mainittu ainoastaan vakavat virheet. Nämä tulisi siirtää arvosteluohjeisiin tai listä kohtaan myös kuvaukset muista virheistä.

4.1.1 Pen

FCI:n sääntöjen mukaan ohjaajan tulee mennä koiran kanssa ottoaitaukseen (häkki) ja koiran tulisi vartioida porttia, kun ohjaaja avaa portin.

Kollegio katsoo, että häkistäotossa koiran ei tarvitse vielä kypsyyssasteeltaan olla kykenevä vartioimaan porttia esikokeessa. Ohjaajan ei tulisi mennä häkkiin, jos koira ei tarvitse tukea. Nykyisiä sääntöjä ei tulisi muuttaa.

Esikokeessa koirat voivat vielä olla kokemattomia ja häkin portin vartioiminen saattaa esikoekoiralle olla vielä liian vaativa tehtävä. Esikoeradalla on muitakin osa-alueita, joissa koiran lauman vartioimista tai pysäyttämistä arvioidaan mutta nämä eivät tapahdu yhtä suurella paineella kuin häkin suuaukolla saattaa olla. Nykyisissä säännöissä vartiointia ottoaitauksen suulla ei vaadita ja tämä tulisi säilyttää.

Säännöissä tulisi sallia myös, että ohjaaja voi lähettää koiran hakemaan lampaat häkistä, jos koira ei tarvitse ohjaajansa tukea häkissä niitä hakeakseen. Nykyiset säännöt mahdollistavat myös tämän vaihtoehdon.

4.1.3 Graze

FCI:n säännöissä on mainittu, että lampaat on suositeltavaa jättää laidunnusalueen keskelle.

Kollegio katsoo, että säännöissä ei tulisi määritellä, mihin kohtaa laidunnusaluetta lauma jätetään. Mikäli jotain aluetta suositellaan, se voi johtaa tulkintaan, että suoritus on parempi lauman ollessa laidunalueen keskellä kuin muissa kohdissa.

Laidunnusalueella tai sen ulkopuolella voi olla vetopaikkoja, joihin lampaat pyrkivät voimakkaasti tai syötävä ei ole enää alueen keskellä. Esimerkiksi koepäivän aikana laidunnusalueen ruohotilanne saattaa muuttua koesuoritusten takia. Joissakin tilanteissa saattaa olla järkevämpää viedä lampaat laiduntamaan esimerkiksi yhteen laidunnusalueen nurkkaan. Lauman sijoittaminen laidunnusalueella osoittaa ohjaajan kykyä lukea laumaa, joten suositeltavaa kohtaa laidunnusalueen sisällä ei pitäisi mainita säännöissä.

FCI:n säännöissä ei mainita laidunnuksen kestoaikaa.

Kollegio pitää hyvänä asiana, että laidunnukselle ei ole asetettu aikaa. Kansallisissa säännöissä tulisi kuitenkin korostaa, että kyseessä ei ole paikallaoloharjoitus vaan laidunnuksen tulisi kestää sen aikaa, että koira osoittaa kiinnostusta jäädä niitä vartioimaan tai palauttaa ne alueelle tarvittaessa. Vaaditun ajan tulisi olla vähemmän kuin varsinaisissa koeluokissa.

4.2. The exercises which include conduct exercises

Kohdassa on kuvailtu liikkumista koeradalla.

4.2.1 Moving

Kohdassa käsitellään lauman liikkumista laidunnusalueelle ja takaisin. FCI:n säännöt vaativat matkalle neljä suunnanvaihtoa.

Kollegio ei pidä hyvänä vaatimusta neljästä keinotekoisesta suunnanvaihdosta. Säännöissä ei ole myöskään määritelty, kuinka suuri muutos suunnassa on riittävä.

Koealue ja -rata tulisivat mahdollistaa luontaisia muutoksia lauman kuljettamisessa. Radan tulisi olla riittävän pitkä, jotta koiran kyky hallita laumaa tulisi esille. Liiallinen mutkittelu ei anna mahdollisuutta koiralle asettua keskilinjalle ja työskennellä pitkäkestoisesti, mikä voi olla jopa haastavampaa kuin usein tapahtuvat käännökset.

Koeradon tulisi seurata koealueen luonnollisia reittejä.

4.3. Behaviour

Kohdassa kuvataan koiran käytöstä

Kollegio katsoo, että kohta korostaa käskyjen merkitystä.

Vakavaksi virheeksi on nostettu, jos koira ei huomioi käskyä. Perinteisen paimennuksen pitäisi suosia koiran omaa työskentelyä ilman käskyjä. Nyt säännöt rokottavat koiran "tottelemattomuutta", jos se jättäisi ohjaajan väärässä tilanteessa antaman käskyn

huomioimatta mutta toimisi oikein. Esimerkiksi laidunnuksessa koira voisi jättää ohjaajan paikka-käskyn huomioimatta ja itsenäisesti estäisi lauman karkaamisen. Sääntöjen mukaan tämä olisi vakava virhe, mikä on ristiriidassa perinteisen paimennuksen tavoitteiden kanssa.

5. Evaluation

Kohdassa annetaan tehtäväkohtaiset enimmäispisteet

Kollegio huomauttaa, että pisteissä painotetaan erilaisia alueita kuin nykyisissä säännöissä.

Esikokeessa koiran käytös ja hallittavuus ovat tärkeimmät asiat mutta käytöksestä saatava pistemäärä on laskenut kolmestakymmenestä 15:een. (30 -> 15). Sen sijaan erittäin vahvasti koiralle opetettavan asian eli pysähdyksen pistemäärä on noussut kymmenestä 15:een (10 -> 15), mikä korostaa virheellisesti opettelua ja käskyihin perustuvaa paimennusta.

Liikkumiseen on lisätty opetettavia tehtäviä (suunnanmuutokset) ja sen pistemäärää on nostettu kahdestakymmenestä kolmeenkymmeneen (20 -> 30), mikä myös korostaa virheellisesti opetettavia asioita.

Paimennuskokeet (FCI IHT TS)

Säännöt käsittelevät perinteisen paimennuksen koeluokkia 1-3. Kokeet tulee järjestää siten, että ne säilyttävät koirien ominaisuudet käsitellä lampaita ja työskennellä itsenäisesti.

Kollegio katsoo, että FCI:n koesäännöt eivät täytä tavoitetta vaan ne korostavat lyhtaikeista työtä, käskyjä ja opetettuja temppeja. Koeluokissa ei ole määritelty kuljetusmatkojen pituutta ja pisteytys perustuu erillisiin osasuorituksiin.

1. Introduction

FCI:n sääntöjen johdannossa kerrotaan kokeen tarkoituksesta historiasta.

Kollegio katsoo, että johdannossa on virheellistä tietoa rotujen historiasta. Esimerkiksi rajapaimennustyylillä ei ole koiran luontainen geneettinen ominaisuus vaan tuotantokulttuurissa syntynyt paimenkoiran käyttötapa.

Kansallisissa säännöissä ei saisi olla tällaisia virheellisiä tietoja, jotka osoittavat sääntöjen kirjoittajan asiantuntemuksen puutetta paimennuksesta ja roduista. Lajin kannalta on erittäin tärkeää, että tuomareilla on oikea käsitys rotujen tyyleistä ja niiden taustoista, jotta he voisivat arvioida koiria ammattitaitoisesti ja reilusti.

3. Performance classes

3.2. Kohdassa luetellaan luokkien erot vaikeusasteessa

Kollegio katsoo, että lammasmäärän tulisi kasvaa luokkien välillä ja jokaisessa luokassa tulisi olla eri vähimmäismäärä lampaille.

Perinteisessä paimennuksessa koirien tulisi hallita suuret lammaslaukat. Lisäksi tehtävien vaikeutuessa, koira saattaa joutua käyttämään enemmän voimaa ja lampaiden stressitaso voisi kasvaa. Suurempi laumakoko vähentää yhden lampaan stressiä. Suuri laumakoko

mittaisi myös paremmin koiran todellisia ominaisuuksia eikä koerataa voisi suorittaa vain ohjaajan käskyjen perusteella.

4. Specific conditions

4.1 Area and its equipments

Kohdassa kuvataan koealue ja sen varustelu

Kollegio katsoo, että liian tarkat rajoitukset tulisi poistaa ja korostaa sitä, että kokeet järjestetään alueella, joka vastaa mahdollisimman hyvin todellisia olosuhteita lammastilalla työskentelyssä.

Kollegio huomauttaa, että FCI:n säännöissä olevat vähimmäismitat eivät mahdollista kokeiden tarkoituksenmukaista suorittamista. Koealueen vähimmäismitta on 50x100 metriä. Kun tästä vähennetään ottoaitauksen viemä tila portteineen, mahdollisuus ottoaitauksen kiertämiseen, laidunnusalueen, esteiden sekä käännosten vaatima tila, tehtävien väliset etäisyydet jäisivät niin vähäisiksi, että koiran luontaisia ominaisuuksia olisi vaikea mitata ja opitut käskyt sekä ohjaajan ominaisuudet korostuisivat.

Kokeessa olisi myös erittäin vaikea mitata koiran kykyä hallita ja kuljettaa laumaa pitkiä matkoja. Lisäksi vähimmäismitat eivät mahdollistaisi kuin laumakoon vähimmäismäärän. Toteutuessaan vähimmäismitoilla ja laumakolla järjestetty koe ei enää vastaisi perinteisen paimennuksen tarkoitusta ja on siten ristiriidassa myös FCI:n sääntöjen johdannon kanssa.

Koesääntöjen ei tulisi mahdollistaa kokeita liian pienissä tiloissa, pienillä laumakoilla, jotta koemäärät lisääntyisivät. Sääntöjen ei tulisi johtaa siihen, että kokeita alettaisiin järjestää tiloilla, joissa ei ole mahdollista luoda koeolosuhteita, jotka mahdollisimman hyvin vastaisivat todellisia työolosuhteita.

4.1.1 Area

Kollegio katsoo, että vähimmäisalue 50x100 on liian pieni eikä vastaa tarkoitusta. Alueella olevia luonnollisia esteitä, kuten puita ja kivikkoja, ei tulisi aidata. Luonnolliset esteet kuuluvat todellisiin työolosuhteisiin. Erityisesti korkeampien luokkien koirien pitäisi hallita lauma niin hyvin, että lampaat eivät pääse vahingoittamaan puita ja pensaita.

Kollegio katsoo, että koeympäristön ja koesuorituksen tulisi vastata mahdollisimman hyvin toimimista oikeissa paimennustöissä.

Kollegio vastustaa kohdassa esitettyä kieltoa käyttää koealuetta koetta edeltävänä iltana. Kokeen tulisi vastata mahdollisimman hyvin todellisia olosuhteita eikä koealueesta tule tehdä klinistä. Tämä kielto voisi myös vähentää lammastilojen määrää koekäytössä, sillä esimerkiksi lampaiden siirto laitumelta sisätiloihin tai laitumelta toiselle voisi estyä.

4.1.2 Grazing area

Kollegio katsoo, että laidunnusalueelle ei pitäisi viedä ruokaa. Jos siellä on heinää, kauraa tai muuta ruokaa, lauma pysyy halutulla kohdalla itsestään eikä koiran tarvitse aktiivisesti pitää sitä siellä eikä tehtävää voisi arvostella.

4.1.3 Esteet

Kollegio katsoo, että esteiden pitäisi olla sellaisia, joita lampuri saattaisi tarvita lammastilalla töitä tehdessään muun muassa lampaiden jakamisessa tai käsittelyssä. Esimerkiksi erotteluränni tai silta puron yli täyttävät nämä vaatimukset.

FCI:n sääntöjen liitteiden esteet eivät suurimmalta osalta ole tällaisia vaan ne ovat keinotekoisia sekä epäloogisia lampaille ja koirille eikä niiden suorittaminen siten olisi mahdollista koiran aktiivisen työn tuloksena. Esteissä ei saisi olla paikkoja, jotka aiheuttavat umpikujia ja sumia, jotka voivat aiheuttaa lampaiden turhaa paineistumista. Lisäksi niiden mitat eivät mahdollistaisi kuin muutaman lampaan ryhmäkoon. Perinteisen paimennuksen sääntöjen ei tulisi tukea pieniä ryhmäkokoja.

Kokeiden tulisi vastata mahdollisimman paljon jokapäiväisiä töitä lammastilalla. Jos tilalla ei ole mahdollista järjestää tarkoituksenmukaisia kokeita, siellä ei tulisi järjestää niitä keinotekoisilla esteillä.

4.1.7 Markings

Merkintöjen pitäisi olla yksiselitteisiä eikä niiden määrää tulisi erikseen säännellä. Koalueen tulisi olla sellainen, että keinotekoisia suunnanvaihtoja ei olisi.

4.1.8 Vehcile

Kollegio katsoo, että kohdassa tulisi tarkentaa kyseessä olevan moottoriajoneuvo.

4.2 Number of sheep

Lampaiden vähimmäismäärä on laskettu kymmeneen lampaaseen.

Kollegio ei hyväksy lammasmäärän vähentämistä. Perinteisen paimennuksen tarkoituksena on siirtää ja hallita isoja lammaslaumoja, joten isompi lammasmäärä on suositeltava olla kirjattuna sääntöihin, etenkin kun sitä erikseen suositellaan. Lisäksi on huomioitava, että Suurempi lauma pysyy myös helpommin yhdessä eikä yhdelle lampaalle aiheudu yhtä voimakasta stressiä kuin pienemmässä laumassa.

FCI:n säännöt on kirjoitettu siten, että koeratojen suoritus tukee mahdollisimman pieniä laumakokoja, mikä ei vastaa perinteisen paimennuksen tavoitteita. Sääntöjen ei tulisi myöskään mahdollistaa koemäärän kasvua mahdollistamalla kokeita liian pienissä tiloissa pienillä laumakoilla.

Laumakoon vähimmäismäärä tulisi säilyttää nykyisessä 15 lampaassa 1-luokassa ja sen tulisi kasvaa 2- ja 3-luokissa. Esimerkiksi 20 lammasta 2-luokassa ja 30 lammasta 3-luokassa.

4.3 Time

Kohdassa määritellään koeluokkien keston enimmäisajat.

Kollegio katsoo, että aikojen ei tulisi olla enimmäisaikoja vaan luokan tavoiteltuja kestoajoja.

Perinteisen paimennuksen tulisi mitat myös koiran työkestoja. Tämän mittaamiseksi ja koetulosten vertailukelpoisuuden takia luokilla pitäisi olla ohjeellinen kestoajaja ja tuomarin tulisi suunnitella rata siten, että sitä ei voi suorittaa merkittävästi nopeammin. Jos koirakko

suorittaa 3-luokan radan 10-15 minuutissa, koerata ei ole ollut oikeantasoinen eikä mitannut 3-luokan koiralta vaadittavia ominaisuuksia riittävästi.

Kollegio katsoo, että säännöissä tulisi olla aikaväli. Esimerkiksi 1-luokka kestäisi 20-30 min, 2-luokka 25-35 min ja 3-luokka 30-40 min.

5. Exercises

Kohdassa on kuvattu koeluokkien tehtävät.

5.1.5 Vegetatino

Kollegio katsoo, että kohta on tarpeeton. Koeluokissa pitäisi automaattisesti olla mukana vastaavia osuuksia esimerkiksi kuljetuksen aikana ja ne tulisi arvioida osana kokonaisuutta ei erillisenä tehtävänä.

5.2.2. obstacles

Kollegio katsoo, että esteitä ei pitäisi kuvata vaan säännöissä pitäisi korostaa, että esteiden pitää olla jokapäiväisessä työssä lampaiden käsittelyyn tai siirtämiseen tarvittavia objekteja (erotteluränni, silta, portti, lastastraileri).

Esteiden pitäisi olla ensisijaisesti kiinteitä, lammastilalla normaalistikin käytössä olevia objekteita.

6. Exercises and points evaluation

Kohdassa kuvataan tehtävien suoritus, vakavat virheet ja annetaan pistetaulukko.

6.1 The exercises which include guarding

6.1.1. Pen

Kollegio katsoo, että ohjaajan ei tulisi mennä ottoaitaukseen sisälle, jos tilanne ei sitä vaadi.

6.1.2 Stop

Kollegio katsoo, että 2- ja 3-luokissa pysäytys tulisi tapahtua oikealla tiellä eikä pellolla merkityllä alueella.

6.1.3. Graze

Kollegio katsoo, että säännöissä ei tulisi määritellä, mihin kohtaa laidunnusaluetta lauma jätetään. Mikäli jotain aluetta suositellaan, se voi johtaa tulkintaan, että suoritus on parempi lauman ollessa laidunalueen keskellä kuin muissa kohdissa.

Laidunnusalueella tai sen ulkopuolella voi olla vetopaikkoja, joihin lampaat pyrkivät voimakkaasti tai syötävä ei ole enää alueen keskellä. Esimerkiksi koepäivän aikana laidunnusalueen ruohotilanne saattaa muuttua koesuoritusten takia. Joissakin tilanteissa saattaa olla järkevämpää viedä lampaat laiduntamaan esimerkiksi yhteen laidunnusalueen nurkkaan. Lauman sijoittaminen laidunnusalueella osoittaa ohjaajan kykyä lukea laumaa, joten suositeltavaa kohtaa laidunnusalueen sisällä ei pitäisi mainita säännöissä.

Kollegi katsoo, että laidunnusajat voisi poistaa kokonaan, vaikkakin ovat parannuksia nykyisten sääntöjen vielä pidempiin aikoihin.

6.1.5. Vegetation

Kollegio katsoo, että kohta on tarpeeton.

Tuomarin tulisi suunnitella koeluokka siten, että tällaisia osioita tulee automaattisesti vastaan (esimerkiksi heinäpaalin ohitus). Niitä ei tulisi arvioida erikseen vaan osana koiran kokonaistyöskentelyä.

6.1.6. Traffic

Kollegio katsoo, että kohdassa tulisi korostaa kyseessä olevan liikkeellä oleva moottoriajoneuvo.

6.2.1. Moving

Kollegio vastustaa keinotekoisia suunnanvaihtoja.

Koealueen tulee mahdollistaa luonnolliset reitit ja tuomarin tulisi suunnitella rata siten, että se sisältää pitkiä kuljetuksia ja luonnollisia muutoksia kulkusuunnassa.

6.2.2. Obstacles

Kollegio katsoo, että keinotekoiset esteet eivät liity työtä jäljittelevään koemuotoon. Esteet valitaan tilalla luonnostaan olevien esteiden perusteella, jotta radasta saadaan mahdollisimman hyvin työtä jäljitteleviä. Keinotekoisien esteiden lisääminen radalle tuottaa paimennettaville eläimille stressiä.

6.3 Behaviour

Kohdassa kuvataan koiran toivottua käytöstä ja asennetta.

Kollegio katsoo, että kohta korostaa käskyjen merkitystä.

Vakavaksi virheeksi on nostettu, jos koira ei huomioi käskyä. Perinteisen paimennuksen pitäisi suosia koiran omaa työskentelyä ilman käskyjä. Nyt säännöt rokottavat koiran "tottelemattomuutta", jos se jättäisi ohjaajan väärässä tilanteessa antaman käskyn huomioimatta mutta toimisi oikein. Esimerkiksi laidunnuksessa koira voisi jättää ohjaajan paikka-käskyn huomioimatta ja itsenäisesti estäisi lauman karkaamisen. Sääntöjen mukaan tämä olisi vakava virhe, mikä on ristiriidassa perinteisen paimennuksen tavoitteiden kanssa.

7. Evaluation

Kohdassa on annettu koeluokkien pisteet, laatuarvostelut ja sijoitukset.

7.1 Evaluation points

Kohdassa on annettu osatehtävien pisteet.

Kollegio katsoo, että pisteissä painotetaan epäolennaisia asioita.

Perinteisessä paimennuksessa pitäisi painoarvo lauman hallitsemisessa ja kuljetuksissa. Pisteytyksessä kuitenkin painotetaan tehtäviä kuten pysähtymistä ja laiduntamista.

Perinteisen paimennuksen pitäisi jäljitellä mahdollisimman tarkasti jokapäiväistä työtä lammastilalla. Painoarvoa ei tulisi antaa yksittäisille tehtäville vaan kokonaisuudelle. Töiden tulee hoitua mutta ei ole tärkeää, miten ne tehdään, kunhan suoritustapa on eettinen niin lampaiden kuin koiran kannalta eikä vaaratilanteita synny.

Lisäksi kollegio huomauttaa, FCI:n säännöissä kuvataan ainoastaan vakavat ja hylkäävät virheet (kohta 6) mutta muilta osin pisteytys on jätetty tuomarille mielivaltaisesti. Arvostelusta tulisi laatia tuomariohjeet.

7.3 Ranking

Kohdassa kuvataan, miten sijoitukset jaetaan. Kohdan mukaan jaettuja sijoja ei voi olla.

Kollegio vastustaa kokeiden muuttamista kilpailuiksi. Kyseessä on koemuoto ja yhtä suuret pistemäärät kertovat koirakoiden yhtenevästä osaamisesta koeradalla. Jos kahdella tai useammalla koirakolla on samat kokonaispisteet tulisi sijoitus olla jaettu.